

der kan gjøres mange Redskaber, og som om en Naal. Ja ganske vist vilde det være overflødig, naar det forholdt sig saaledes, at der paa denne Maade gives Love om Pressen som et Redskab, men; idet man taler om Pressen som et Redskab, ligger deri en Begrebsklarhed. Det vilde være ganske rigtigt at sammenligne Pressen som et Redskab med hine andre Redskaber, hvis der var Tale om en Lovgivning om dette Redskabs physiske Brug, og den ærede Taler, som sagde, at naar man havde Love om Pressen, kunde man ogsaa behøve Love om Naalen, idet man med en Naal kan stikke et Menneske ihjel, vilde ganske vist have hørt Ret, dersom Presselovgivningen handlede om den, som tog et Stykke af en Bogtrykkerpresse og dermed slog et Menneske ihjel, men jeg troer ogsaa, at dertil indskrænker Sammenligningen sig. Naar man bruger Ordet „Presse“, er det vel sandt, at det betegner det mekaniske Redskab, hvorved Trykningen kommer istand; men det er dog bekjendt, at Presselovgivningen aldeles Intet har at gøre med at regulere det Mekaniske ved Bogtrykkeriet eller at bestemme Regler derfor. Den mekaniske Presse er os aldeles uvedkommende, og jeg troer, at det var omtrent ligesaa sjernt fra Sagen, naar man her indblandede Næringsfriheden og Næringslovgivningen som berørte ved den forelagte Presselov. Det er ganske sandt, at der kan gives Presselove, som gribe ind i Næringsfriheden, naar de, for at sikke sig imod Misbrug af det trykte Ord, indskrænke Friheden til at drive Næring som Bogtrykker og fastsætte besværlige Regler derfor, og vi behøve ikke at gaa saa meget lagt tilbage, forat finde Exemplet paa noget Saadant, thi det er ikke længer end for eet Aar tilbage, at der endnu bestode Vanstækeligheder ved at faae Lov til at nedsette sig som Bogtrykker saavel i Kjøbenhavn som udenfor Kjøbenhavn, og uagtet dette sagdes at være begrundet i Hensyn til at de, som nedsette sig kunde finde tilstæffelig Næring, havde det dog vistnok tildeels ogsaa sin Grund i, at man ikke gjerne saae, at der var for mange Folk, som trykkede Bøger. Men det, man har at gøre med, naar man taler om Presselovgivningen, det er simpelthen Lovgivningen om det trykte Ord og vi

have Alle i vor Ungdom lært, at der kan begaaes Synder og Forseelser baade i Ord, og i Gjerning (Grundtvig: „og i Tanke“), ja ganske rigtigt, men Tanterne maae vor Herre raade for, de komme hverken Staten eller Menneskene ved, førend de gaae over i det Ord enten i Gjerning eller i Ord. Naar man nu skal fastsætte en Lov for Ordets Brug, som ikke skulde sige en Mand, hvorledes han maa bruge Ordet, men blot sige ham hvad han skal tage sig i Agt for ved den frie Brug af Ordet, for ikke at krænke Staten eller Andre, saa blive disse Regler noget forskjellige, naar Ordet faaer en ganske anden Character, Stilling og Indflydelse, og det er Tilfældet med det trykte Ord. Presselovgivningen er slet ikke Andet end Lovgivningen om Retten til at tale, anvendt paa det indflydelsesrige, udbredte og i sin Oprindelse dunkle Ord, som frembringes og udbredes igjennem Trykken, og det er derfor ogsaa saafaldende, naar det er befundet saa forunderligt at der i den næstsidste § af Lovudkastet, saaledes som det nu foreligger, var som der sagdes inddraget meget Andet under Presselovgivningen, som ikke henhørte derunder. Det er i det Ringeste inddraget derunder i en meget mild Retning og just fordi Presseloven ikke er Andet end en Lovgivning, som sætter de nødvendige Grændser for at afværge Forseelser og Fornærmelser ved det trykte Ords Brug, maa Presselovgivningen staae i et nødvendigt Forhold til Lovgivningen om de ikke trykte Ord, og naar nu Lovgivningen om det trykte Ord antager en formildet Character i Forhold til den haarde og strenge Lovgivning om de ikke trykte Ord, saa er det en ganske nødvendig Følge, at man tillige vedtager, at den Mildhed som gjøres sig gjældende med Hensyn til det trykte Ord, ogsaa skal have Virkning med Hensyn til det talende Ord, og Andet indeholder jo denne § ikke.

Forfaa vidt troer jeg altsaa, at Presseloven hverken bevæger sig paa et Gebeet, hvor ingen Lovgivning var nødvendig, eller indbrager uvedkommende Ting under samme. Den største Deel af de fremsatte Indvendinger har knyttet sig til den første Deel af Lovudkastet, som angaaer, hvad man har kaldt de formelle Presseforseelser, og man har her søgt at godtgjøre,